

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

SOLDATENLIEFDE

Toneelspel in twee korte bedrijven

1880
door

MARIA DANIËLS

Toneelfonds J. JANSSENS * Antwerpen

1989

(N° 1736)

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste ACHT tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde auteursrechten aan: S.A.B.A.M.

Aarlenstraat 75-77
1040 Brussel.

Men mag geen gebruik maken van gekregen of gehuurde boekjes!

Voor Nederland wende men zich tot:

I.B.V.A. "Holland"
Postbus 363
1800 AJ Alkmaar.

© 1989 Toneelfonds J. Janssens / Maria Daniëls

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt op enigerlei wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

PERSONEN

5 dames - 3 heren

Eerste bedrijf

Moeder	rond de vijftig jaar, gekleed als plattelandsvrouw uit 1940
Roza	gekleed als 17-jarige uit '40, korte rok, los jasje, witte sokken.
Zuster I	in witte nonnenkleren
Dokter I	ouder type in witte schort
Soldaat	in kaki uniform met verbonden arm (rood bevlekt)
Zuster II	in witte nonnenkleren

Tweede bedrijf

Roza	nu zesenzestig jaar in kamermantel over kleeed
Dokter II	Jongere dokter in witte schort
Verpleegster	in witte schort met verpleegsterskapje

Dekor & requisietenEerste bedrijf

Wachtkamer van ziekenhuis : tafeltje met leesboeken, stoelen, zetel.
 Achter de schermen : cassettespeler met cassette van voorbijrijden-
 de zware vrachtauto's - overvliegen van vliegtuigen - sirène van
 ziekenwagen.
 Injectienaald.

Tweede bedrijf

Ziekenkamer : bed - zetel - stoel - kapstok - thermometer

EERSTE BEDRIJF

(Het ziekenhuis van Gent in 1940)

Als het doek opengaat is zuster I in de wachtkamer alles ordelijk aan 't schikken. Bij het horen van cassette op achtergrond met voorbijrijdende zware camions, blijft ze luisterend staan. Na een korte pauze wordt er gebeld. Zuster I even af, komt binnen met moeder en dochter. Moeder heeft twee boodschappentassen bij en Roza een pakje, slordig met koord gebonden en een handtas.

ZUSTER I : Kom binnen. Wat is er aan de hand, zijt ge gewond ?

MOEDER : Gelukkig niet zuster, maar mijn dochter Roza kan het soms niet uithouden van de pijn, ik denk dat ze een ontstoken blindedarm heeft.

ZUSTER I : (Kijkt naar Roza, die verlegen het hoofd buigt.)

Dan zult ge hier even moeten wachten. Er zijn maar twee dokters in het ziekenhuis en die zijn bezig in de operatiekamer. Er zijn zoveel gewonden binnengebracht...Het is oorlog...Kom, ga hier maar zitten.

(Moeder en Roza gaan zitten)

MOEDER : (Bezorgd)

Als de appendix maar niet springt !

ZUSTER I : Ik zal de dokter verwittigen...We verwachten dokters en verpleegsters van het rode kruis om te komen helpen... Blijf maar rustig...Vanwaar komt ge ?

MOEDER : Van Limburg. We wonen bij het Albertkanaal, de soldaten hebben de brug over het kanaal laten springen. Toen zijn we gevlucht voor de Duitsers... We trekken naar de Vlaanders, naar Waregem.

ZUSTER I : Wat staat ons nog te wachten ? De telefoonverbindingen zijn verbroken, we weten van niets en met heel weinig personeel moeten we het proberen te redden.

ROZA : (Krijgt pijn - Houdt buik vast)

Moeder...oei...oei!!!

ZUSTER I : Ik zal om een dokter gaan.

(Zuster haastig af)

ROZA : Moeder, ik word erg bang.

MOEDER : Kind, doet het zo'n pijn ?

ROZA : Dat de dokter maar vlug komt...De pijn wordt steeds erger...

(Ze staat op, terwijl ze kermt van de pijn.)

MOEDER : (Bezorgd) Wil ik iemand roepen ?

ROZA : Wacht even...(terwijl ze zich aan een stoel klemt)

Het gaat weer wat beter...'t Is uit te houden.nu. (Gaat terug zitten)

MOEDER : Ik ben zo ongerust...en vader...Waar zou hij nu al zijn met zijn fiets ?...Dat we niet samen hebben kunnen blijven, dat vind ik erg. Alles is zo verward !

ROZA : Deze avond zal vader wel op zijn bestemming zijn.

MOEDER : Ik hoop het, ik was zo graag bij hem gebleven.

ROZA : Vader mocht niet mee met de legerkamion.

MOEDER : Gij kon toch niet alleen meerijden tussen al die soldaten en die pijn die maar erger werd... Gelukkig zijn ze bij het ziekenhuis gestopt, hier zullen ze u wel vlug kunnen helpen.

ROZA : Ja moeder, ik ben blij dat ik hier ben...Maar zult gij mogen blijven ?

MOEDER : Zou ik hier niet mogen blijven ?

ROZA : Ik denk het niet moeder.... Als ik genezen ben, kom ik u achterna...Op onze papieren staat waar we naartoe moeten in oorlogstijd.

(Ze krijgt weer pijn en roept)

Moeder ! pijn ! pijn ! (Neemt moeders hand)

MOEDER : (Staat op en buigt zich over Roza)

De dokter blijft toch zo lang weg.

Arm kind, kon ik u maar helpen...Kunt ge het nog even uithouden ?

ROZA : (wacht even)... 't Gaat weer beter. 't Gaat op en neer.

MOEDER : (In paniek)

Nu midden in een oorlog met alle ellende wordt gij ziek...

Alles overvalt ons tegelijk.

ROZA : Aan ons huis moeten we niet meer denken...Als er aan 't kanaal geschoten en gebombardeerd wordt, blijft er niets overeind.

MOEDER : We zullen ergens anders opnieuw moeten beginnen, als we de oorlog overleven.

(Men hoort cassette met overvliegende vliegtuigen)

Daar zijn ze weer...Als er maar geen bombardement van komt, zoals we onderweg meegemaakt hebben.

(Opnieuw overvliegende vliegtuigen, moeder en Roza luisteren even)

ROZA : (Angstig, neemt moeders hand)

Moeder, ik ben bang.

MOEDER : Och God...help ons toch en vader... Waar zou vader zijn ?

ROZA : Vader zal zijn plan wel trekken, hij is niet zo bang als wij.

(Dokter I en zuster I komen binnen)

DOKTER I : Wie is hier de zieke ?

MOEDER : Mijn dochter Roza !

ZUSTER I : (tot Roza) Hebt ge nog krampen gekregen ?

ROZA : Ja zuster.

DOKTER I : (tot moeder) Ga maar even mee met de zuster, ik zal uw dochter onderzoeken.

(Zuster I en moeder af)

DOKTER I : Zeg me eens, waar hebt ge pijn, meisje ?

ROZA : (Half wenend)

Ik weet wat ik heb dokter...maar ik durf het niet zeggen.

DOKTER I : Niet flauw doen, ge wilt toch geholpen worden ?

ROZA : (knikt) Mijn kindje moet komen en moeder weet niet dat ik in verwachting ben.

DOKTER : Waarom hebt ge haar dat niet gezegd ?

ROZA : Ik ben nog maar zeventien. Mijn ouders zouden me van huis wegsturen als ze het wisten !

DOKTER I : En de vader van uw kind ?

ROZA : Dat is een soldaat die als gemobiliseerde in ons dorp verbleef.

DOKTER I : Weet hij dat ge een kind van hem verwacht ?

ROZA : Neen dokter; ik heb hem gevraagd niet te schrijven toen zijn compagnie is vertrokken, uit vrees dat mijn ouders de brieven zouden in handen krijgen.

DOKTER I : Waarom schrijft gij hem niet dat ge in verwachting zijt ?

ROZA : Ik kan hem niet schrijven. Ik weet niet waar zijn compagnie nu is.

DOKTER I : Dan is het maar een soldatenavontuur geweest ?

ROZA : Neen dokter, we hielden veel van elkaar...Een enkele keer is het maar.... (zwijgt)

DOKTER I : Ja...ja...dat komt ervan.

ROZA : Hij heeft beloofd, dat, als ik een jaar ouder ben, hij terugkomt...Ik heb deze medaillon van hem gekregen. (toont kettinkje)

DOKTER : Dat is toch geen garantie dat hij zijn belofte zal houden... Ik zal uw moeder op de hoogte moeten brengen...Het is tenslotte geen drama, het is de natuurlijkste zaak van de wereld.

ROZA : (smeekt) Alstublieft dokter, doe dat niet, U kent mijn ouders niet...Ik wil hen geen verdriet doen, het zou een schande zijn...
Ik ben hun enig kind, ze hebben mij heel kristelijk opgevoed.
(weent)

DOKTER I : Wat gaat ge dan met uw kind doen ?

ROZA : (Met nadruk) Ik wil mijn kind afstaan.

DOKTER I : Gij zijt zelf nog een kind, denkt ge daarmee een goede beslissing te nemen ?

ROZA : Wat moet ik er mee aanvangen ?!...We moeten vluchten...
(ze krijgt pijn) Oei...oei...(houdt buik vast)

DOKTER I : Dat zijn barensweeën...Wanneer zijn de pijnen begonnen ?

ROZA : Onderweg...een paar uren geleden.

DOKTER I : Dan kan het nog wat duren, eer ge zult bevallen.

ROZA : (smeekt) Dokter, alstublief...zeg het niet tegen moeder.

DOKTER I : Ge gaat me toch niet wijsmaken dat vader en moeder niet gezien hebben dat ge in verwachting zijt ?

ROZA : (met nadruk) Echt waar dokter...Ze weten het niet, ze zeggen dat ik nog dikker ga worden, omdat ik veel eet.

DOKTER I : (Kijkt op horloge) Ik moet gaan, de zuster komt zo.

ROZA : (smeekt en weent) Alstublief....zeg moeder niets.

DOKTER I : Goed...ge gaat zodra het uw beurt is rustig mee met de zuster naar de verloskamer. (Dokter haastig af)

ROZA : (Handen omhoog)

Lieve God...help me, ik weet geen raad.

(Moeder komt binnen)

MOEDER : (nieuwsgierig) Wat zegt de dokter ?....is het een appendix ?

ROZA : Ik moet seffens naar de operatiekamer.

MOEDER : Ik blijf hier op u wachten.

(Zuster I komt binnen, ze hoort de woorden van moeder)

ZUSTER I : Hier kunt u niet blijven, mevrouw...Er vertrekt zo dadelijk een auto van het rode kruis, richting Frankrijk, die zal u op uw bestemming brengen... Ge weet toch waar ge naartoe moet ?

MOEDER : We hebben papieren waar we in oorlogstijd opgevangen worden, maar ik blijf liever bij Roza.

ZUSTER I : Dat begrijp ik best, maar wees verstandig...Een tiental dagen, langer moet uw dochter hier niet blijven.

MOEDER : Wat moet ik doen Roza ?